

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהל: תד"אביב רחוב גורדון 3, פלסון 243386. תל-אדואר 136 • מען מברקי: עולמפרס" • מודפס ב"מ"מ החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב ב"אביגדור • הפצה: "גד" בע"מ • גלוניות: "צינקוגרפיה כפסי בע"מ" • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

ק/א י.י.

אותן שנים, לא ניתן היה לנהל מעל גבי העיתונות ויכוח פתוח וחופשי בנושאים צבאיים. אולם גם המעט שפירסם עמידרור, היה בו כדי לעורר את זעמה של הצמרת הצבאית, תחת פיקודו של רמטכ"ל כמו רב-אלוף חיים בר-לב, הרגיש מאוד לביקורת, באופן אישי.

וכך קרה, שכעבור כמה חודשים שבהם פירסם את מאמריו הביקורתיים בהארץ, הבהין עמידרור שמופעלים להצים חוקים מאוד מגבנה להפסיק את פירסום מאמריו. הם נעלמו מעל דפי העיתון.

רק אחרי מילחמת יום-הכיפורים שב

עמידרור, 1974
תרומה לביטחון ישראל

עמידרור לפרסם את מאמרי הביקורת צבאיים שלו, הפעם בידענות אחרונות. עמידרור, שבשתי המילחמות האחרונות שירת כקצין מיבצעים ביחידת-מילואים, עסק במאמרו בניתוח קרבות של מילחמות קודמות. אחד מניתוחיו אלה, שהיה מוקדש לביקורת קרב-ההבקעה של מיתחמי רפיה במלחמת ששת-הימים, עורר את מערכת ידיעות אחרונות להודיע לו, כי היא אינה מוכנה עוד לפרסם את רשימותיו. הביקורת במאמר זה נמתחה על תפיסתו הצבאית של האלוף ישראל טל ("טליק"). "מר שיריון" של ישראל.

אלא שלא ניתן היה עוד להתעלם מטרומתו החשובה של עמידרור למחשבה הצבאית בישראל. בעיקבות פניית מערכת זו אליו, יפרסם עמידרור מעל עמודי העולם הזה סידרה של מאמרי פרשנות וביקורת צבאית, שאנו סבורים כי יש בהם חשיבות רבה, לא רק לאלה המתעניינים בנושאים צבאיים. עצם פירסום מאמריו של עמידרור בהעולם הזה יש בו כדי לפתוח ויכוח ציבורי נרחב באחד הנושאים החשובים ביותר לקיימה של המדינה.

לא ייתכן, ואסור, שהויכוח בנושאים אלה יהיה סגור ויישאר בתחום נחלתו של חוג מצומצם בלבד. כמה מהשגיאות הר גורליות המחדלים החמורים ביותר שבאו על זה"ל במלחמת יום-הכיפורים, נגרמו רק משום שגושאי ביטחון מכריעים לא היו פתוחים לדיון ציבורי, והעיסוק בהם נעשה במיסתרים. על-ידי מתי-מעט.

אמר בנימין עמידרור עצמו בנושא זה, השבוע: "אני חבר תנועת החרות. הידיעות שאני מביע הן ידיעותי שלי בלבד. אבל העובדות שאני מתייחס אליהן הן נחלת הכלל. מורו, שהאנשים המאפשרים לי לתת ביטוי לידיעותי בענייני ביטחון ישראל הם דווקא אלה, הנראים בעיני אנשי מיפ"ל גנתי, מוקצים מחמת מיאוס". אבל לדעתי הם תורמים בכך לביטחון ישראל, הרבה יותר מאותם המרבים לשאת את שם ביטחון ישראל, ואינם עושים דבר.

"מעבר לחילוקי-הדיעות הפוליטיים קיים מכה משותף אחד. כולנו: ההבנה שאם למדינת-ישראל לא יהיה צבא ראוי לשמ, יהיו כל הוויכוחים הפוליטיים האחרים בבחינת ויכוחים אקדמיים, שהמשכס יהיה אי-שם בעננים".

אנחנו יכולים להצטרף לדעתו זו של עמידרור.

א. י. י. י.

מסיבות טכניות חי עיכוב כפירסום המשך הסיריה. הכתבה הבאה — על קרב אבו-עגיייה — תפורסם בגיליון הבא.

כיליד תל-אביב, בנם של מי שהיה הייל בצבא הבריטי במלחמת-העולם-השניה ור שישב בשבי הגרמני ארבע שנים אחרי שנישבה ביוון; ושל מי שלחמה באותם ימים עצמם בצבא הבריטי, בשורות האצ"ל, צילה עמידרור, מאסירות המחתרת העברית — פיתח בנימין עמידרור עוד בנעורו תו את האהבה לצבאיות. כבר בגיל 14 הועיד לעצמו עתיד של חייל מיקצועי בשורות זה"ל.

כשהתגייס לשירות סדיר בשנת 1955, הוצב בחיל-השיריון, בחטיבה 7, במיבצע קדש ב-1956, שירת כמפקד-טנק.

אחר-כך שירת עמידרור בתפקיד פיקוד ומטה, עבר קורס קציני שיריון, התגייס לצבא-הקבע, ממנו פרש רק ב-1962, בדרגת סרן. בכל תקופת שירותו הצבאי היו לו חילוקי-דיעות מיקצועיים עם הרבה מאוד אנשים בצה"ל.

ב-12 השנים שחלפו מאז פשט את מדי, עסק עמידרור בשפע של עיסוקים שונים.

עם היותו נשוי, ואב לשלושה, חבר רשום של תנועת החרות ואחד מפעילי גח"ל בשעתו, לא נטש את הנושא הצבאי. דווקא כשהפך אורח החליט ללמוד את המיקצוע ביסודיות. הוא לא עשה זאת בצורה אקדמית מסודרת, אלא בדרך של לימוד-עצמי, חוץ שהוא משתלם באנגלית, על מנת להגיע אל המקורות עצמם. בשנים הבאות שקע במחקרים ובספרות צבאית, בלע ברעבתנות כל מה שמצא בתחום זה. רק אחרי שמונה שנים העז לשלוח את מאמר הפרשנות הצבאי הראשון שלו, ל-יזמן הארץ או הסתבר שההשקעה העצמית הזאת הבשילה פירות.

הוא רואה עצמו יותר כפרשן-מבקר מאשר כהיסטוריון צבאי. סיפר עמידרור: "כששילחתי בצה"ל, נוכחתי שהוא סובל

עוררו מאמרים אלה את ההדרוש בקרב הציבור הרחב. כחוגים מיקצועיים בצה"ל התייחסו אליהם בויליזול, הן בשל דרגתו של הכותב (סרן מיל), והן משום שהוא היה מוכר בחוגי השיריון כ"עושה-צרות מיקצועי". עוד מתקופת שירותו בצה"ל.

היתה צריכה להתחולל מילחמת יום-הכיפורים, כדי שכל התייחסות שהעלה ב-שעתו בנימין עמידרור תתגלגלה לכנונות וזדקנות, וכדי שצה"ל יגיע, על סמך הפקת ליקח מילחמת יום-הכיפורים, לאותן מסקנות שאליהן הגיע עמידרור במאמריו לפני שנים.

בנימין עמידרור הוא עדיין סרן (מיל.).

סרן עמידרור (ימין) עם אדוף יצחק רבין כמטכ"ל ב-1962
עושה צרות מיקצועי

משתי מיגבלות קשות. האחת: הרמה הר גורמת של הנכונות לשמרע ביקורת. תופעה חמורה זו השתנתה בעקבות מילחמת יום-הכיפורים. המיגבלה השניה היתה היעדר כל לימוד של ההיסטוריה הצבאית. בצה"ל לא היתה כימעט תודעה של לימוד כזה. אנשים פשוט לא חונכו ללמוד; ואם כבר עשו זאת, העדיפו ללמוד מניסיונם-שלהם, לא מניסיונם של אחרים. אבל הי-ניסיון של זה"ל הוא דל מדי וקצר מדי.

"מילחמת ששת-הימים היתה לצה"ל אורגיה של התקפיות, שבוצעה בחלקה בשיטות מוטעות ואנארכוניסיות. האסון היה דווקא בכך שמסיבות אחרות לגמרי, העסק הלך".

כאשר נחוננו בישראל הבטיחה-בעצמה חגיגות שלוש השנים למלחמת ששת-הימים, היה בנימין עמידרור האיש שפירסם מאמר תחת הכותרת: "חשבו-נפש צבאי". הוא העלה בו רעיונות אפיקורסיים, שהסתכמו במסקנה: חובה על זה"ל לתת עלם למחולותיו. על זה"ל לזלזל בהצלחות הקלות שהיו לו בעבר, ולהודות כי, למע-שה, רבות מהן לא היו אלא כישלונות מוטוויים.

בתנאי הצנזרה החמורים שהופעלו ב-

אולם ידיעותיו וניתוחיו וזכים כיום להערכה ולתשומת-לב בקרב חוגים המתרחבים ור הולכים, מעבר לתחום הצר של אנשי צבא מיקצועיים או היסטוריונים צבאיים. אפשר לחלוק על ידיעותיו או הערכותיו, אולם אין ספק שהוא כיום הפרשן-מבקר הצבאי הרציני והמעמיק ביותר בישראל. יש הטוענים גם שהוא היחיד בארץ הזכאי לשאת תואר זה.

אין זה עברו הצבאי של בנימין עמידרור בן ה-37, שהפך אותו לבר-סמכא בנושאי ביקורת צבאית. לרבים מדי-פרשנים הצבאיים וכתובי ההיסטוריה הר צבאית המהוללים בעולם, אין כלל עבר צבאי או קרבי. ואחת הידיעות שבהם, ברברה טוכמן, ספק אם ראתה בכלל יחידה צבאית מקרוב. מה שהופך אדם לפרשן צבאי בעל מוניטין, אינו העבר הצבאי שלו או דרגתו. הוא זקוק בראש-יבוראשונה ליידע מקיף ומעמיק, לחוש מיוחד ולאהבת הנושא — במידה שיתכן בכלל לדבר על אהבה בקשר עם מילחמה — לפתיחות ולהבנה שאינן קשורות בקונפציות וב-ידיעות קדומות.

לרוע המזל, עניים מדינת-ישראל וצה"ל באנשים מסוג זה.

עמידרור כסיום קורס קציני שיריון (1958)
צבאיות בלימוד עצמי

צבאית מיקצועית, שעמדו בניגוד לכל מה שנכתב עד אז בישראל בנושא זה, ניתחו בצורה מיקצועית והגינית את קרבות הי שיריון של זה"ל במלחמת העבר, והזהירו מפני הסכנות האורבות לצה"ל במלחמה הבאה לכשתיפוצו, לנוכח התפיסות הי מוטעות, לדעת הכותב, שעליהן ניבנו עוצבות השיריון של זה"ל.

ייתכן שבגלל מיקצועיותם המובהקת לא